

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 136.

JERSEY CITY and NEW YORK,

THURSDAY, JULY 20, 1995.

CENTS 75 ЦЕНТІВ

ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК

ЧЕТВЕР, 20-го ЛИПНЯ 1995 р.

Ч. 136. РІК СІІ.

Пам'ятаймо про Україну!

СПОВНИЛОСЯ П'ЯТЬ РОКІВ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРО ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — У неділю 16-го липня, сповнилося п'ять років з того дня, як Верховна Рада схвалила Декларацію про державний суверенітет України, визначивши її майбутнє і статус у світі. Правильність і незмінність цього історичного вибору підтвердив весь український народ на всеукраїнському референдумі 1-го грудня 1991 року, остаточно вирішивши питання державної незалежності України.

Наприкінці третьої сесії Верховної Ради України, депутати затвердили текст звернення до народу у зв'язку з п'ятиріччям ухвалення Декларації про державний суверенітет України. Верховна Рада запевнила народ, що основні засади державного устрою України, проголошені у Декларації,

не підлягають переглядові. «Ми маємо всіляко оберігати і відстоювати головну задачу побудови нашої держави — народовладдя. Ми маємо ще багато зробити для остаточної втілення в державне життя принципу розподілу влади, принципу, який має дати гарантію від узурпації влади».

В документі наголошено на необхідності створення міцної економіки, побудованої на рівності усіх форм власності, послідовного відстоювання територіальної цілісності і недоторканості кордонів України.

Верховна Рада України підтвердила свою рішучість і дала робити все можливе для втілення декларації про державний суверенітет у дійсне життя й заклала всіх громадян країни зробити гідний внесок у вирішення цього історичного завдання.

ВНЕСЕНО ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ ПРО ДЕРЖАВНИЙ БУДЖЕТ

Київ (УНІАР). — У четвер, 13-го липня, на сесії Верховної Ради України депутати обговорили проект закону про державний бюджет на 1995 рік і внесли декілька змін.

Стаття 1 схиленою у такій редакції: «Затвердити державний бюджет України на 1995 рік з урахуванням підсумків його виконання за перший квартал 1995 року за доходами в сумі 1 квадрилион 486 трильйонів 314 білліонів 953 мільйона 500 000 карбованців, і за видатками 1 квадрилион 850 трильйонів 379 білліонів 093 мільйона 400 000 карбованців». Таким чином, гранична межа дефіциту бюджету залишається незмінною — 7,3 відсотка.

Внесено також зміни та уточнення до постанови Верховної Ради про введення в дію закону України про державний бюджет на 1995 рік. У пункті 4 цієї постанови тепер сказано, що «ставки розміру податків, зборів та інших обов'язкових платежів,

а також адміністративних штрафів нараховуються у співвідношенні до розміру неоподаткованого мінімуму доходів громадян за місяць, а не у співвідношенні з мінімальним заробітком платного, яка ще й досі становить усього 60 000 карбованців. Неоподатковуваний мінімум доходів на місяць — 1 мільйон 700 000 карбованців».

ЗБОРИ 496-ГО ВІДДІЛУ УНС

Рентон, Вай. — Подается до відома мешканців м. Сіт-ел та округу, що 7-го серпня о год. 1-й по полудні в Ukrainian Assembly of God, 221 Hardie Ave., N. W. Renton, WA відбуватимуться Звичайні загальні збори 496-го Відділу УНС ім. Т. Шевченка. Після зборів концерт, обід та розважання. Запрошують членів Відділу та усіх зацікавлених. За інформаційними листами звертатися до Михайла Кітчака (206) 463-3877, або Мірона Пилип'яка (206) 271-2190.

ЗМОП ПОБИВАЄ УЧАСНИКІВ ПОХОРОНУ

Київ (ІСУ, П. Дорожинський). — Кілька днів поспіль місяця липня Київ стояв під звуками смутку і жалоби. Два дні підірвали вибухи підірвали на вічний спочинок дві великі постаті.

В понеділок, 17-го липня, людину, яку закарбувала своє ім'я в літературі — письменника Олеса Гончара, похоронили на державному рівні і з великими почестями. Останній уклін віддали О. Гончареві Президент Леонід Кучма, голова Верховної Ради Олександр Мороз, прем'єр-міністр Уряду Євген Марчук та інші державні особи. Серед тих, які прийшли схилити голову та зкласти квіти до гробу — колишній президент УНР в екзилі і голова Парламенту ОУН Микола Палах.

У вівторок, 18-го липня, Українська Православна Церква Київського Патріархату, а з нею всі вірні та громада поклали в останню дорогу Патріарха Володимира, який несподівано відійшов із цього світу в п'ятницю, 14-го липня ц. р.

Біля 20 архієпископів і єпископів та 90 священників і дяків на чолі з митрополитом Філаретом відправили по покійному Патріарху заупокійну Службу Божу в соборі св. Володимира. Прощальне слово виголосив митрополит Філарет та представник УАПЦ ЗСА Архископ Пайсій. Серед прийдених в собор був голова Правди ОУН М. Палах, який в асуді Павла Дорожинського, зловив біля домовини вінок з живих квітів від ПУН і ОУН.

На жалібно відправі в соборі були також пріяни: колишній президент Леонід Кравчук, голова Руху Ва-

чеслав Чорновіл, генерал В. Мулява, Левко Лук'яненко та інші.

Після церковних відправ зформували жалобний кілкийцячий похід, на чолі якого вийшли хоругви, прапори, вінки, квіти та домовина, яку несли священники. За домовиною йшла вся ієрархія.

Покій вирушив з собору по бульварі Т. Шевченка до вул. Володимирської. Тут дорого жалібною колоною переродили загони ЗМОП-ів (Загони міліції особливого призначення). Почалася несподівана біжка і крик. Змопівці, які були в шоломах і цитах та з гумовими кийками, почали бити мирних учасників походу та застосували отруйно-паралітичний газ. Ше не з'ясувалося чому так до цього несподівано поведуться. Фактично походу деяких учасників жалібною походу. Колона почала розхитуватися на боки. В одному моменті навіть було врання, що відкрила домовина з тілом Патріарха повернулася до дороги.

Раптом загін ЗМОП почав відступати на боки, роблячи місце їдучим колоні. Дійшовши до воріт св. Софії, учасники жалібною походу опинилися перед закритими брамами. Були деякі голоси, щоб натовп кинути мінувати перед воротами собору.

Як телефонічно інформують, спеціалісти, які узяли справу за закритими воротами всередині св. Софії, провалилися несподівано назавні до площі, де знаходилися учасники похоронних обрядів брутально розправилися й багатьох важко побили.

Помер А. Шумейко

Нью Йорк. — Тут у вівторок, 18-го липня, помер відомий широко в українській громаді Антін Шумейко. Народжений 27-го листопада 1911 року в Бірках Великих в Україні приїхав до ЗСА із першою хвилею іммі-

рації. Постійно активний в українській громаді, А. Шумейко брав участь в усіх роках Головного Уряду Українського Народного Союзу, Оруженій із Вірою Ковбасюк-Шумейко, він допомагав їй активно у веденні подорожного бюро в Нью Йорку.

А. Шумейко був братом Степана, першого і довголітнього редактора «Українського Товариства».

Параствас за покійного відправити у четвер, 20-го липня, о год. 7-й вечора в похоронному заведенні Андрет, 353 Друга аве., а похорон в п'ятницю, 21-го липня о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Нью Йорку, а після на українській православній цвинтарі св. Андрія в Бавуд Бруку, Н. Дж.

ВІДЗНАЧЕННЯ 4-ОЇ РІЧНИЦІ САМОСТІЙНОСТІ УКРАЇНИ

Нью Йорк. — Український Конгресовий Комітет Америки та Українська Американська Координаційна Рада при співпраці Народного Дому в Нью Йорку влаштовують в наведні 4-ої річниця проголошення самостійності України святковий обід, на якому головним промовцем буде амбасадор України до ООН Анатолій Зленко. Обід відбуватиметься у середу, 23-го серпня, в залі УНДО, 140 Друга аве. в Нью Йорку. Початок о год. 6:30 вечора. Точніші інформації будуть поміщені у пресі після 1-го серпня.

Українські вояки в Боснії загрожени

Сараєво, Боснія та Герцеговіна. — З упадком Сребреніці та наступу військ боснійських сербів на Зепу, український батальйон мирноносних військ Організації Об'єднаних Націй знаходиться у невідомому становищі тільки через неефективність ООН у цьому боснійському конфлікті. На самому початку обстрілів боснійських сербів на Зепу, де служать мирноносні військи ООН несутся 79 вояків української сербії попередили, що коли з'являться літаки НАТО вони убувають всім воякам, яких половець, а крім того будуть спрямовувати свій вогонь виключно на позиції мирноносних охоронців.

До погрозу боснійських сербів вже всі звикли, але тут вперше з погрозою ви-

йшло командування військ боснійського уряду, перестегаючи, що коли не пришлють літаків НАТО для обстрілу в Зепі то вони уживатимуть українських вояків як людську заступу перед наступом боснійських сербів. Офіційні чинники кажуть, що мабуть літаків НАТО так не вислатимуть, а це тільки збільшує небезпеку для українських вояків. Ретник ООН Александер Іванко підкреслює, що не перший в його натові випадок де обидві воюючі сторони загрожували частині мирноносних військ ООН у той самий час. Інший, що не бажав бути названим, додав: «Україні мають вибір або бути жителями як за-слона проти наступу боснійських сербів або загинути».

НЕОДНОЗГІДНІСТЬ КОМПЛІКУЄ БОСНІЙСЬКИЙ КОНФЛІКТ

Брюссель. — Європейські та американські офіційні чинники твердять, що роз'єднаність союзників є основною перешкодою до знайдення відповідного розв'язку для будь-якого вирішення боснійської проблеми. А військові та дипломатичні консультанти в цій справі, що проходять у столиці Бельгії від мундоного тижня, коли то французький президент Жак Шірак запропонував більш рішучі дії для розв'язку оборони, «зон безпеки», один із французів назвав цілковито неадекватним. Крім того Ж. Шірак погрозило, що відтакне увесь французький військовий контингент із 3,900 мирноносних вояків, якщо союзники його не підтримають, а Конгрес ЗСА унезавичайно міжнародне ембарго зброї проти Боснії, що дало б мож-

ливість мусульманським військам краще оборонятися.

Міністри закордонних справ Англії та Європейської спільноти ясно сказали Франції, що не є зацікавлені воювати проти сербів за Зепу чи Горазде. Найбільше проти пропозиції Франції виступав Англія, котра уважала, що це зовсім не практично намагання покосити існуючі паритети мирноносних військ Організації Об'єднаних Націй та нарахувати їх у той спосіб на несподіванку. Такого ж є також Росія, бо її міністер закордонних справ Андрій Козирев уважав, що уживати мирноносні війська ООН для збройних дій розминається з шлюхою їхньої місії. Америка в цьому випадку не є рішуча, як й інші, а незгідність між Англією та Францією також не є допоміжним чинником.

В Україні (з інформації УНІАР)

Завершилися українсько-румунські переговори

Київ. — У Міністерстві Закордонних Справ України відбулися завершені переговори між делегаціями України і Румунії. Державний секретар Міністерства закордонних справ Румунії Марсел Діну відносиви між Україною і Румунією охарактеризував як дуже добрий, без протиріччя і територіальних претензій, «проте є деякі розбіжності у деяких формулюваннях». Сторони обговорили питання широкомаштабного двостороннього договору. «Україна сьогодні є важливим партнером для Румунії», — зазначив М. Діну. — Я б не сказав, що між нами є проблеми, але є деяка складність, через яку треба поступити, бо за неї ми не несемо ніякої вини. Нашу співдружність ми розглядаємо в сучасному загальноєвропейському контексті. Як і я, з боку Румунії, як і встановили правила поведінки в Європі. У цьому ширшому аспекті ми підходимо до відносин з Україною з переконанням, що через цю складність можна поступити. Краще нам дивитися вперед — у майбутнє, щоб поліпшити наші відносини, ніж нести це поперек наших пліч. Переговори між делегаціями тривають уже півроку з метою створення умов для зустрічі президе-

тів двох країн та підписання двостороннього політичного договору. І хоча Діну сказав, що «Румунія абсолютно суверено дотримується принципу непоширення кордонів», встановлених після Другої світової війни, він однак відмовився підтвердити територіальну приналежність України селена Зіттин, посилаючись на те, що Україна застосовує советську практику підписання угод, коли домінують принципи великої країни: «мос — мос і твоя — мос».

Епідемія холери поширюється на Херсонщині

МИКОЛАЇВ. — В області вже 229 осіб захворіли на холеру, померло три особи, в ваксому стані 23 особи. 182 особи захворіли на дизентерію. У Херсоні чотири особи захворіли і виявлено сім носіїв холерного вібриону.

О.Мороз зустрівся з французьким сенатором

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України О. Мороз зустрівся з керівником парламентарної групи зв'язків з Україною французького сенату Ф. Лессеном. О. Мороз висловив здивування, що догівор про взаєморозуміння і співробітництво між Україною і Францією, підписаний ще три роки тому, досі не ратифікований французьким парламен-

Побили демонстрантів

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. — Біля Хмельницької АЕС відбувся «Міжнародний похід за без'ядерності», у якому взяли участь понад 100 представників із 12-ти країн світу. Акцію проведено у зв'язку з тим, що на Хмельницькій АЕС нещодавно має розпочати працю ядерний реактор. Провокатори організації, кваліфікуючи пікети як порушення закону, затримали п'ятьох чужоземців, одного з них побито. На вимогу громадян затриманих звільнено. Але через дві години міліціянти, з ужиттям сили, затримали американського спостерігача за дотриманням прав людини Дж. Сполжжана і побито двох людей американців, які намагалися мирним шляхом протиставити насильству. Затримано також українських громадян, членів екологічних організацій.

В АМЕРИЦІ У СВІТІ

ДОСІ ДЕМОКРАТИ ТУРЕВАЛИСЯ республіканцями та їхніми планами оновлення вигачення у «Контракту з Америкою», а з наближенням президентських виборів у 1996 році починають появлятися на шляху демократів несподівані перепони. Такою несподіванкою для демократів є їхній тактичний напад, муніципальний проповідник Дж. Джексон. Останнім часом він намагався переконати багатьох, що він є людяною позапартійною, бо його метою є боротьба за справедливість для робітників і незаможних, все це після того як ще досить недавно нахвалювався, що саме він є найбільшим промовителем демократичної партії та завдяки його посередництву Б. Клінтон здобув Білий Дім у 1992 році. Справа в тому, що Дж. Джексон задумується над тим чи не кандидатом в бюми на президента ЗСА.

У ПОНЕДІЛОК, 17-ГО ЛИПНЯ, до Білого Дому повернувся колишній президент Джордж Буш з дружиною Барбарою, щоб бути на окремому церемоніалі відкриття їхніх офіційних портретів. З ентузіазмом вітали зібрані у «Східній кімнаті» колишнього Президента з дружиною, а серед них колишній член його кабінету та віцепрезидент Дан Келлі з дружиною Мерлін. По відображення себе на полотні президент Джордж Буш висловився прихильно, стверджуючи, що «портрет є такий дуже добрий». Портрет 41-го Президента ЗСА виступає наперед входу до «Східної кімнати» у великому фойє напередості від портрету президента Френкліна Рузвельта. Виконанням обидвох портретів є місцеві Герберт Ейбрамс з Воррен, Коні.

У РАННІХ 50 РОКАХ ПОНАД 90 американських підприємств виробляли телевізійні апарати. Сьогодні останнє американське підприємство виробництво Зініт електроніки вирішило закрити свою боротьбу за самостійне існування та погрозилось продати контролюючу більшість акцій підрозділу корейському індустріальному концерну. Підрозділ електроніки підприємства ЛГ електроніки, що свої виробні пропас під маркою Голд стар є тією самою фірмою, що стала співласником Зініт, із осідком у Гленвіно незалежно від Чикаго, було основане 1918 року.

УРАД ПРЕЗИДЕНТА БІЛЛА КЛІНТОНА має в плані закрити існуючу договірну політику ЗСА щодо Куби та дозволити американським засобам масової інформації відкривати світ бору в Кубі. Офіційні чинники повідомляють, що після кількісних дискусій та обговорень цієї справи доходить до кінця її вирішення. Таке рішення очевидно означає, що Куба також мотиме відкрити своє бюро в ЗСА. Згідно з повідомленням що акцію підтримують такі американські особистості як сенатор демократ з Флориди Боб Грем і сенатор республіканець з Північної Кароліни Джессі Гелмс, які є сильними противниками комуністичного уряду Фідела Кастро. В іншому випадку домі мот би цей крок інтерпертувати як намагання ЗСА поліпшити стосунки з Кубою.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЧІВ «СВОБОДИ» — ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ

які досі платили передплату разом із вкладками за життєве забезпечення. Повідомляємо, що ще до кінця місяця липня ц. р. Ваші вкладки включалися до передплати за «Свободою».

Але від 1-го серпня ц. р. Вам доведеться платити передплату прямо до адміністрації «Свободи», а забезпечення вкладки надаватиме до секретаря Відділу, як до цього часу.

Пригадуємо, що, починаючи від 1-го липня ц. р., обов'язку нова передплата «Свободи» для членів:

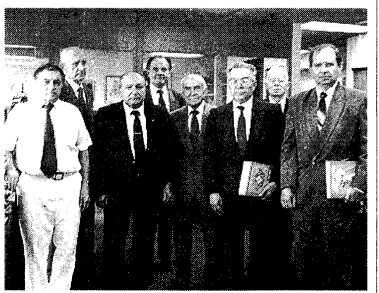
\$75.00 за рік або \$40.00 за півроку.

Членам, які разом із запискою переслали чеки на \$75.00 чи \$40.00 будуть записані передплати за черговий рік, або півроку.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

Вийде друком історія збройних сил

Джерсі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмич). — Нещодавно наш членський комітет закликав Головного управи ОБВУА до допомоги у виданні двотомної історичної праці п. з. «За волю України — українські збройні сили XX століття», а ось саме численні представники ОБВУА в особах Іони Осипа Труша, секретаря Олександра Біленця і членів Костя Гречка, Ореста Лисинського, Осипа Левицького, Володимира Шпірка і Миколи Турецького завітати до редакції разом із проф. Володимиром Уляничем з Києва, що є автором цієї праці.

Представники Управи ОБВУА і проф. В. Улянич (перший справа) в редакції «Свободи».

В. Улянич — презентує в редакції перший том об'ємної праці, що вже готовий до друку, та запевняє, що другий том п. з. «За волю України — українські збройні сили XX століття 1939-1954 роки» вже також готовий, чекає своєї черги. В. Улянич є професором кафедри історії України Київського Політехнічного Інституту, автором багатьох історичних праць, але ця, яка готується до друку є незначайно важливою, бо має на шлі заповнити «білі плями», що досі існували в нашій історії, і повинна стати загальноним підручником для всіх членів сьогоденних збройних сил України.

Як інформують активні члени Управи ОБВУА, вони вже побачили про це, що в Україні перевидають і доповнюють «Історію українського стрілецьтва», автором якої є д-р Степан Ріпський, саме їхніми фондами тиражувано 10,000 примірників, з призначенням для всіх військо-

(Закінчення на стор. 3)

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Institute, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс.)
 Передаєтла на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНСоюзу \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну зміну адреси \$10.00.
 Чеки "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає свої права в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
 За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

„На Сході нічого нового“

Сьогодні можна, розглядаючи обставини в Україні, парафразувати назву відомої повісті Еріка Ремарка „На Заході без змін“ і сказати сміливо, що і „на Сході нічого нового“.

Бо в демократичній Україні подекуди більше дозволяється писати і говорити, ніж це було раніше. Комуністичні сили використовували кожну нагоду, щоб дослітно такими самими словами та такими самими образливими окресленнями писати публічно і говорити про наших національних героїв, про справжніх патріотів, які в найбільш критичні роки ставали в обороні української справи та шукали можливостей їй служити.

У повенні українських газет, що приходять до редакції з України, часом попадає в руки така, з якої аж кричить ненависть до наших провідних осіб та до недавньої історії з Другої світової війни.

Розуміється, що із свободою преси та браком цензури в Україні тамошні газети містять, що бажать, і ми вже не один раз заважували, що в українських і то дуже патріотичних виданнях, як без подавання конкретних фактів і доказів очорнюють окремих осіб, навіть із подаванням прізвиськ. Якось воно там „проходить“, та лише у двох випадках досі чули ми, що людина, яку так безправно посядували у кримінальних винчках, подала справу проти газети і автора статті до суду. З яким вислідом, нам невідомо, але ми звикли тут, в американській дійсності, до кодексу, який зобов'язує журналістів, ніколи навіть у найсміливішому сні не силми б так безкарно писати про когось, не маючи певних доказів про його вини.

Але тут ми хотіли затаркнути питання не так безправного ламання журналістичної честності, а те, що антиукраїнська преса в Україні тепер дає безправно і безкарно дружке пасквілі на відомих українських патріотів, які вже не можуть боронитися, а якось не боронити їх відповідно також загальною публічною опінією.

Чому воно так є? Чи дали панусь страх перед комуністами, що, мовляв, вони можуть кожної хвилини знову прийти до влади і помститися? Чи це лише байдужість більшості теперішнього українського населення, що таких оборонців давнього ладу ніхто не злиничає ani не нап'ятує публічно?

Перед нами стаття з газети „Комуніст“ про наших сучасних істориків, яких чотири „вчені“ комуністи називають „фальсифікаторами історії“, яким треба сказати голосно „ні“.

Підписани під статтею доктори історичних наук називають своїх колег „псевдовченими“ і лають їх на всі лади за те, що вони старались представити українську боротьбу в часі Другої світової війни у правдивому світлі та запозичити історичними фактами з архівів „білі плями“ у цій історії, яку до більшості мешканців України знає лише з комуністичного навісвітлення. Але поруч із тим силками у цій статті неавиести до тих усіх, які чесно стояли в обороні українського народу, дарма що часом була конечність робити це в чужих мундирах та під чужими прапорами. За так добре нам відомими зразками змішаних з болотом і Бандера, і Стецько, і Лебідь, і Шухевич, і Конавелець, а з ними, розуміється, УВО, ОУН і УПА. Ми читаємо, що тепер підносять „фашистські ідеї“ Донцова і Олжича, а у школах і вищих навчальних закладах України навчають молодь неавиести до рідних батьків, які „захисили і будували соціалістичну Батьківщину“. А далі, що „тих, хто не сприймає цього, залякують і навіть вже подекуди погрожують, в дусі бандерівщини 40-их років, що сплять хату, або розправляться з членами сім'ї“.

Коли читаємо такі ісенітничі, можемо лише посміхатися. Але ніяк не можемо посміхатися, коли очорнюють наших провідників, які вже не можуть боронитися і коли такими статтями впливають на так податну на кожну пропаганду читачку масу. І те тільки одна стаття, а скільки таких статей вже появилось і скільки ще появиться? Чи Уряд України того не бачить, чи не хоче бачити, бо... „на Сході нічого не змінилося“.

Колись, ще в пам'ятні часи, керівник Союзу Союзів Міхал Горбачов на одній із своїх останніх керівних нарад поставив, в англійському озвученні, питання „Хто є хто?“ Це викликало жахливий ретт в переповнений депутатський зал. Ця фраза згодом в дещо перекрученому вигляді закрипшилась і досі „гуляє“ на різних зібраннях. Бо воно дійсно часто приходиться визнавати, з ким маємо справу, на кого можна опертися, кому довірити і чого чекати.

Перебуваючи в гостях ось уже майже три місяці, я мав багато зустрічей з шановними земляками, був на зустрічах з представниками з України, багато прочитав української преси. Багато дечого навчився.

Звісно, що „діяспора“ (визначив я так визначення в американському журналі) живе за своїми правилами. Як і кожне об'єднання громадян, має свої проблеми. З часом вони мінються. Так

Наша цивілізація, чи пак матеріальна культура, розвивається. Підсвідомість часом до хвилюється, бо переконала межі пересічного способу мислення. На жаль, вона загрожена, бо людина безсилна охоронити перед нескореними, могутніми природними силами. А цих сил багато. Одна з них криється в лавнової мережі вулканів нашої планети... Вулкан — це отвір на поверхні землі, крізь який під час вибухів витікає лава — розтоплена вулканічна маса, виходять гарячі гази та вилітають брили розжареного каміння... Вулкан своєю жорстокістю погано уявляю у релігійне життя деяких народів. Саме ж слово „вулкан“ походить від імені бога вогню у стародавніх римляни. Вони навіть вірили, що він жив під вулканічним островом Вулканом недалеко італійського узбережжя.

А що вулкани у своїй дії жорстокі і безоглядні — нехай деякі історичні події говорять самі про себе. Приблизно 3,500 років тому морська міаноанська цивілізація на островах Егейського моря стала жертвою злищного вулкана Санторін (нині Тира). Багато археологів припускає, що саме в тому часі існував континент Атлантида. У 79 році до Христа був найсильніший в історії вибух Везувія в Італії, який змінив місто Помпеї. Від того часу він вибухав кілька разів, і нині є єдиним діючим вулканом в Європі... У 1815 році Моунт Тамбора в Індонезії під час вибуху звільнив у шість мільйонів разів більше енергії, ніж одна атомна бомба. Загинуло 92 тисячі осіб... Теж в Індонезії, однак дещо пізніше, силу вибуху Кракату можна було почути на віддалі 3,000 миль, а у морських хвилях виступило 130 футів втисклося 63 тисяч осіб на сусідніх островах... І

Вибух вулкану дає імпозантний вид. У зв'язку з тим пригадалось наше перебування у Центральній Америці, де через трагічну громадянську війну в Ель Сальвадорі. Можна сміло сказати, що тут горі „ростуть“, бо в 200 років то була рівнина. Відтоді діючий вулкан, однак негрізний Ізакуль, своєю величезною димовою навалюючи і став характерною приметкою країни... Пізно вночі, серед тропічного лісу, піднімалися ми автомобі, щоб з сусідньої горі оглянути вулкан у дії.

Північ. Зоране немо оповило мене сільською вулкану... Тиша... Ратом рознісся гуку, і з кратеру вулкану виходять клуби диму, за ними

як і на протязі цих останніх років років.

Старше і середнє покоління з великим ентузіазмом сприйняло відродження незалежності України. Згуртувалися це більше і кожен по можливості підставив їй

Іван Русин

ХТО Є ХТО?

своє плече. Але час загнаний і плечі притомлюються. Та й виявилось, що здебільшого не ту споруду, якій елемент споруді підтримував. Здебільшого все йде не так, як хотілось би. Як агадував нещодавно на сторінках „Свободи“ Микола Руденко, в Україні суцільні падають. Я зверну увагу на такі, які вже безпосередньо відносяться і до нас, шановні земляки в діаспорі.

Із всіх контактів газетних чи особистих я зрозумів,

що сучасна активно лідируюча українська громада в західному світі — це не добровільні емігранти, які за власним бажанням покинули Україну. А покинули вони її „во врес'я люте“. Вони на батьківщині боролися проти

тоталітарних режимів як сталінського, так і гітлерівського фашизму. І не бачачи перспективи досягнення цілей в боротьбі з тими режимами, вони змушені були зробити вибір. І ті, що були в тюрмах і таборів, і ті, що були в підпіллі роки внаслідок на примусі роботи, теж мусіли робити вибір, бо вже знали, що чекатимуть після повернення до Союзу, для нас, шановні, це все відомо. Але для українців в Україні треба багато

вишукують іскри і горючі кущі, людина, що сповідає виві. Вершина горі горить суцільним вогнем... За деякий час вогонь пригасить і залишиться по собі вогню диму, що виходить зі середини кратера, схожу на величезний червоно-помаранчевий реф-

лектор, який поступово пригасить... Галько засинає, метал і інших матеріалів. Серковими осадками зашкавляють продукти хімічних виробів. Значна кількість у світі найбільш цінних мінеральних руд — срібло, золото і платина — твориться у вулканічному процесі. Цей процес теж постає повторя, яким дишає, і воду, що наповнює океани світу.

У багатьох вулканічних регіонах люди використовують підземні течії як джерело енергії. Її живлять для прохолоди електроенергії в Італії, Мексиці, Новій Зеландії і США. У Рязані, Ізраїлі, більшість мешканців отримав свої домівки, яку допрацюють проводи з вулканічних гарячих джерел і купують під час холодних днів у термальних басейнах під відкритим небом.

Вулканологія — наука про вулкани і їхню діяльність — має безліч відповідальних перед суспільством завдань: завдання передбачати час вибуху вулкану і про це повідомити своєчасно. Щоб це осягнути, деякі вулкани на Гавайях мають вбудовану систему попередження. На жаль, всупереч найкращій волі найбільш зусиллям неможливо практично точно передбачити всі вибухи, і головне — запобігти катастрофам, що можуть викликати вулкани, які довший час не вивалили свої активності.

І тут напрошується згадавати старовинну японську приказку: „Нова несподівана, жалва людина приходить в тому часі, коли остання полі до зівсмі прибуває“.

Приблизно з міста на другий день, Оля застала в готелі Стефу з Любою, які вже чекали на неї. Запросила їх на обід. Відмовились, треба було припрошувати. Після першого, другого і третього поклику кави. Винили, Стефа почала обидати торбоні кави і суцільні сміхувати, що я домалась в Олю. „Подай мені шо, подай мені шо“, Оля зробилося небагато. Пригадала „хаву“, яку доводилося пити в Німеччині, але й тої такого не збрехала б. Пригадала, як за німецької окупації Стефа їздила до родини на село по харчі, а Оля, не маючи на селі нічого, голодувала, але й ніколи б навіть на думку не прийшло домагати чогось від Стефи. Обиді сестри гарно одягнені, Стефа щодня приходить у чомусь іншому, живуть в окремих мешканках, а Оля від Стефи тільки те й чує, що нарікання й домагання. Щоб який застерти неспок, Оля спитала, що робить Славко, спільний товариш. „О, він ще приїде, я йому сказала, що ти є, він завжди приходить, коли тебе приїжджає з Америки чи Канади, щоб шось дістати“.

„Всі люди широкі прагнуті, але не в один гуж тягнуть“ — парафразувала Оля в думках вірш Мазепа. — І шо ти диявольська система зробила з людьми? На шість, не з усіх“.

Прийшов день Оліного від'їзду. Стефа хлипла, але Оля бачила, що все не ширше, роблене, актори на сільській сцені грають відірваність своєю роллю. Коли Стефа відійшла, Олі хотілось вигукнути: „La comedia est finita!“

Все таки Оля, вернувшись додому на третій день, написала до Стефи, опсила свою подорож по Україні, де була й що бачила. Пришла відповідь: „Коді буси сидіти в тієї Канаді? Пова вертається додому!“ Там же ще працює КГБ, хоч уже 1990 рік. І хто ж вона, щоб дала мені такі казки? Чи вона не часи КГБ?!

Прийшов день Оліного від'їзду. Стефа хлипла, але Оля бачила, що все не ширше, роблене, актори на сільській сцені грають відірваність своєю роллю. Коли Стефа відійшла, Олі хотілось вигукнути: „La comedia est finita!“

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Про Рух, антисемітизм і право азилу

Проблема, яка примусила мене написати цього листа, стосується Народного Руху України. 6-го липня цього року у була на розмові в бюрі політичного азилу (Лінда-гист, Н. Дж.), під час якої відповідальний працівник відділь зазначив, що НРУ — антисемітський і расистський організм. В доказ того він додав, що основна більшість людей, які прибули з України, просять політичного азилу останнім часом, головною причиною свого прохання постоють переслідування Рухом. Від почутого у мене пропав дар слова. Я принесла на співбесіду статтю „Продовжують терор проти НРУ“, але вона залишилась поза увагою („Свобода“, 20-го червня ц.р.)

З цього приводу хочу звернути вашу увагу на статтю „Народний Рух України: застереження, перестороки“ („Свобода“ з 1-го липня ц.р.), в якій голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл дав відповідь на запитання: „Гадано, що нам відомо про американську телевізійну передачу '60 хвилин', автори якої стверджують, ніби західна Україна і зокрема місто Львів є центром нацизму та антисемітизму. Бажано було б знати нашу думку з цього приводу“

„Моє ставлення глибоко негативне. Її був одним з тих, хто відкрив першу синагогу у Львові, хто допомагав створенню жидівського культурного товариства... У нас його були відділи фонди на фінансування процесів відродження України. Якщо не вистачає на всіх, то часом повинні ділитися. Ці процеси швидко нажили собі ворогів.“

Якщо людина живе у тій чи іншій країні догори чи їде, а не їде, то це культурний, значить вона знає, а не живе, нехтує її проблемами. Таких людей в Україні чимало. Здебільшого вони мають справжню владу і створюють різного роду протистояння тим процесам, що як підсвідомі пробиваються з шиллю побудови незалежної України. Тому на рівні держави органи змушені були відділити фонди на фінансування процесів відродження України. Якщо не вистачає на всіх, то часом повинні ділитися. Ці процеси швидко нажили собі ворогів.“

Я згадав з думкою Вячеслава Чорновола: „...Комусь це потрібно, це елемент великої політики. Демократичну Америку такі речі не прикрашають...“

Кому це вигідно? Хотілось б висловити свою точку зору на дану проблему.

Мені пригадується, що в матері, яка з словами на очах зустріла повернення національної символіки і прапора, кажучи, що може вже помирити, бо не думала, що доживе до цього часу. Майже навки втрачена надія воскресла. У цьому досягненні України заслуга тих людей, які у тривожному мовчанні

З якою метою? Якщо на території України сили про-

(Закінчення на стр. 3)

Міра Гармаш

ВІДНАЙШЛАСЯ ТОВАРИШКА

III

Чоловік представився їй добре зробив, бо Оля його не пізнала б. „Я — Тарасок“, Віктор, це ти? Як добре, що пережив пекло, що вижив?“. Витів подат її китичю червоних квіток і змінив зі шкільних часів, Оля йому поверт з грішми. Заложив руки за спину: „О ні, Тараску ніколи не були жebraми“. Оля ледве вихала йому коверт в кишеню. Поговорили трохи, пішли в напрямі Стефінного дому. Та на роздоріжжі Стефа скрутила в інший бік, ніж треба, і побачивши Оліне здивування, пояснила, що їдуть до Любої. „В мене так бачно, що навіть мене стільщик, щоб вас посадити“. Чекали на автобус, переїздили, знову чекали й їхали на другий кінець міста. Врешті вилізли й Стефа сказала, що приїде Туся, бо хоч вона коротко хлипла з Оленою до школи, дуже хоче її бачити. Як Віктор злинився дещо позадку, відмовився: „Тільки якщо ти, прогормоніст, бо й сні категорично“. Чому вона й запитала, — думала Оля, — чому ще вчор, червоноувала, щоб з нею зустрілась? Увійшли в гарний, новий невеликий будинок, а в тієї мешканки на першому поверсі. Маленьке, але приємне, сонячне, з вікнами на зелень. З коридору в один бік — вітальня, в другій — спальня, прямо куча. Новісник, чудові меблі, який Оля ні в кого не бачила, хіба в „Каштані“. На стіні в підлозі — кілми. „О прошу, дай спеціальність і як ми живемо, — заявила Стефа. — Нам треба більшого мешканки, машини до прання, нового телевізора“. Оля подала Стефі вино, яке принесла, й просила покласти його в холодильник.

Прихлипа Туся таксівою. Постаріла як усі, але гарно одягнена. Подала Олі Картику-акварель, примітивну, неметешку, яку за 2-3 рублі продають на вулиці вські тини без таланту й смаку, а Оля їй поділила в конверті. Сказали собі кілька компліментів. Туся, оглянувши Олю, „О ти така була, ні загуба, ні загуба, чаша в сам раз“. На це відповідала Стефа: „Та все було б добре, якщо не та фізкультура“. Олі хотілось відповісти: „Якщо б ти була така змучена, як і тоби теж не була б 'фізкультура' в гаді, а так маси таку чудову, як морковця“, але зигорувала занявту й мовчала. На канулу не сідали, Стефа посадила товариство за стіл і швидко подала кожному його порцію: мініатюрний кусок вареної курки й зо два ложки душевної на воді й підігрітої баранолі — наочні залишки обіду з попереднього дня. Тоді витягла з 'буберу'

За місцем їхав знайомий в Україні, ма бути й у С. Оля

перелеті Стефі Карточку з привітом з нагоди уродин з лист, в який вложив 20 дол. Минуло кілька тижнів, прийшов лист від Стефи, а в ньому: „Всі люди, перешкоди, що ти, а ти навіть не написав“. Стефа злинувалась, але відповідала. Тоді пришло. „Ти хіба не кажеш як Нала, що як треба було давати, перестала писати“. Це вже обурює Олю. Треба давати? Хіба ж я не даю? І що ж це — примус, політик, чи моя добра воля? На різдвяний привіт Стефа до Олі не відповідала, хоч саме тоді припадали Оліні уродини. По святках — нові оскорженя, по великоднім привіт — те саме ще й закид: „Чому не пишеш? Оля збрала даві всіх своїх листів, які мала позичені на календарі, й писала Стефі, додавши: „Я знаю, що листи часом пропадуть і не тільки мої і не тільки до тебе, але більшість так доходить“. Відповіла: „Від усіх листів є, нема тільки від тебе й тільки до мене. Я вже десять місяців від тебе нічого не маю“. „Досить“, — сказала собі Оля й перестала писати. Думала — було спокій. Коли ж ні. За кілька місяців прийшов лист від Стефи: „Чому ти загинувалася? Я напрушу не знаю чому“. А зачинається так було за те, що „добрі люди“ повідомили Олю, що Стефа казала їй: „Оля, не пиши мені, бо я не хочу, щоб ти писала, а вона мені нічого не дала й відкопи похилила, ніколи до мене не відповідала“. Оля до того не писала, а як пізніше писала Карточку з побажанням всіх Божих лас і долат: „Якщо до тебе листи не доходить, то школа часу їх посилає“. Так думала закінчити зв'язок з претенсією особою, над якою міносердильна, а яка, збудивши собі совістьку „мудрість“ так як колись вивчувалась в школі, вирішила, що всі товариства, а особливо Оля, — це буржуа, які мають обов'язок підтягнутися до свого рівня, тому й сказала Вікторію, коли він пізніше признався: „Ти не був дурний, ти бери, вона має купу грошей“. „А ти їх хлипла“, — спитав. Діставши добру посяду, вважала, що вона виступила народом, навіть не знаючи своїх справ з того культурного —zero, листи й думали, нехай, тому ніхто не хоче до неї писати. Оля їй думала, що зустріється з Людиною, яка духовно виростає, а зустріла египетичну, вимогливу дитину, з претенсіями до усього світу. „Коли кінається шавка гра, — кажуть китайці, — всі фігури плувають до одної короби“. Оля „велика фігура“, плушави, пенсію, опинилася в короби, а що мала інших інших зашкварів, нічого, крім шкільної примусової лектури, не читала, вважала, що все мистецтво — неперобна річ, — нудить світом і хоче, щоб її любив й „бавити“.

(Закінчення на стр. 3)

Автори книжок і видавництва, які бажать, щоб про їхні книжкові видання було в шоденному поміщенні бібліографічних нотаток, вистіки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи“ разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де йде у публікацію можна забрати, та й шир.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

ДО ШАНОВНИХ ЧЛЕНІВ 321-го ВІДДІЛУ

Від 20-го липня 1995 р. Головна Канцелярія Українського Народного Союзу буде полагатися всі справи ВІДДІЛУ та приймати членські вкладки. Прошу звертатися до:

Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303
Tel.: (201) 451-2200

Для мешканців Wallington, NJ і околиць.

Подорожна фірма Deltone Travel
пропонує авіаквитки на Україну, Білорусь, в Росію,
Польщу, Латвію, Литву, Естонію через різні авіалінії.

У нас ви можете вислати пакунки на Україну
по найнижчим цінам в околиці.

Запрошуємо вас до нашого бюро!

DELTONA TRAVEL

130 Main Avenue, Wallington, NJ 07057
Tel.: (201) 779-6613

ПОНАД 5 РОКІВ ЧЕСНО І СОЛІДНО СЛУЖИМО ГРОМАДІ

meest - karpaty

Посилаємо:
харчові пакунки,
важливі листи,
гроші \$
до рук адресата

Дякуємо за безплатним каталогом
1-800-265-7189 (416) 761-9105

Meest-Karpaty, 120 Runnymede Rd., Toronto, Ont. M6S 2Y3 Canada

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЯК ПОСЛАТИ, ТО ЧЕРЕЗ МІСТ - КАРПАТИ!

КАРПАТИ TRAVEL
Tel.: (416) 761-9101
Fax: (416) 761-1602

Продаж квитків на авіалінії (включно з Air Ukraine)

Робочі запрошення до Канади і США

Продовження записування для студентів

Погодження віз в Україну і до Польщі

АПТЕКИ

MEDICAL PHARMACY

ВЛАСНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ

ВІДЧИТУЄМО ВСІ РЕЦЕПТИ І
ВИСИЛАЄМО В УКРАЇНУ ЛІКИ,
виготовлені в усіх країнах світу

ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЯ
ТЕЛЕФОНОМ, ТЕЛЕФАКСОМ
АБО ПОШТОЮ

340 College St., Toronto, Ont.
M5T 3A9
TEL.: (416) 922-4145
FAX: (416) 922-9633

V.I.M. - Parcel Express Inc.

PYSANKA
tel. (416) 604-8311, fax (416) 604-1422

2100 Bloor St. West Suite 414, Toronto, Ont. M6S 4V7

ДОСТАВА

ПАКУНКИ З НОВИМ ТА ВИСИМАННИМ ОДГОМ,
ДОЛІВІСІ І КОМЕРЦІЙНИХ ВАНТАЖІВ

В УКРАЇНУ, БЕЛАРУСЬ, РОСІЮ, ПРИБАЛТИКУ

Наші представники в США

CHICAGO, ILL. American Travel Agency
2222 W. Chicago Ave.
tel. (312) 233-9332

KALYAN INTER. YAKOSLAW KIL
338 S. Kishwaukee Rd.
Palatine, IL 60067
tel. (708) 776-7766

NEW JERSEY, NJ. Polonier Travel Co.
235 Main St.
South River, NJ 08882
tel. (908) 396-0244

MILLVILLE, NJ. STEVEN MAUSEY
390 Chestnut Ave.
Millville, NJ 08332
tel. (609) 823-7665

BALTIMORE, MD. International Trading Co.
YAKOSLAW SAMENIUK
233 South Madison St.
tel. (410) 274-2859

MIAMI BEACH, FL. Batic Trading Company
1730 James Ave., Suite #38
Miami Beach, FL 33139
tel. (305) 353-9686

ROCHESTER, NY. Ukrainian store "PARAS"
209 Ridge Rd. East
tel. (716) 544-1660

PHILADELPHIA, PA. CASHA of Feasterly
640 W. St. Rd.
Feasterly, PA 19053
tel. (215) 344-8814

Coodville Inc. VUCHYM & NATALIA LOUNYV
2327 E. Hastings
tel. (215) 333-2331

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

SHUKASMO AGENTIS DLA STIPENDIY

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК подає до відома, що на літній
сезон на Союзівці заплановані такі турніри:

5-6-го серпня — Подвійні ігри
2-4-го вересня — Містечтва УСЦАК
16-17-го вересня — Клубові першества КЛК

Табори і майстерні на Союзівці влітку 1995 р.

**МАЙСТЕРНЯ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО ТАНЦЮ**
Від невідомо 6-го серпня до невідомо 20-го серпня.
Традиційні українські народні танці для
початківців, середньої та завантажених
танцювальних. Харчовий і нічний члени
УНСоюзу 265 дол. нечлени 315 дол. Оплата за
навчання: 175 дол.
Інструктор: Рома Прийма-Богачевська
Приймаємо не більше як 60 учнів!

Український Народний Союз не дискримінує нікого на
підставі віку, раси, релігії, статі чи кольору шкіри.
За детальними інформаціями просимо звертатися до
управи Союзівки.

Зголошення до всіх таборів і майстерень повинні бути
зроблені заздалегідь. Місця подається згідно з згошенням
та зможеними середатю. 25 дол. від аниміти без необхід-
ності медичної довідки і мистецтвості мистецтв бути достатньо
не пізніше як два тижні перед початком табору!
Не дозволяється жодних відмін!

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ НА СОЮЗІВЦІ 1995

Субота — 22-го липня 8:30 веч. КОНЦЕРТ Гурт „Весели
Галичани“ з Тернопілля
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Луна“

Субота — 29-го липня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Хор „Думка“ з Нью Йорку
10:00 веч. ЗАБАВА — „Відлуння“

Субота — 5-го серпня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Ансамбль „Кобзарі“ при Капелі бандуристів
у Діптроїті
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра „Водограй“

Неділя — 6-го серпня ДЕНЬ СОЮЗІВКИ

Субота — 12-го серпня 8:30 веч. „ВЕЧІР СУЧАСНОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ“ Учасники: Гіда
Гаврилюк, Оксана Бобрик-Коруба, Ольга
Кузиченко, Богдан Кузиченко, Юрій Турчин.
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Луна“

Субота — 19-го серпня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Кінцевий виступ учасників майстерні
Українського Народного Танцю на Союзівці.
Інструктор: Рома Прийма-Богачевська,
Оля Ходова-Фриз
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Бурляки“
11:45 веч. ВИБІР „МІС СОЮЗІВКИ 1996“

Неділя — 20-го серпня 2:15 по пол. КОНЦЕРТ
Марія Крушельницька — фортепіано
Лілія Шутко — скрипка

Субота — 26-го серпня 8:30 веч. КОНЦЕРТ
Вокально-інструментальний ансамбль
„Відлуння“
10:00 веч. ЗАБАВА оркестра: „Відлуння“

ВІКЕНД З НАГОДИ ДНЯ ПРАЦІ

П'ятниця — 1-го вересня 10:00 веч. ЗАБАВА
оркестра: „Львів'яни“

Субота — 2-го вересня 8:30 веч. КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ
МОЛОДІЖНИ АНСАМБЛІ — ТОРОНТО
Чоловічий хор „Оріон“, Двохви́й хор
„Леванда“, Оркестра „Авангард“

Мистецький керівник і диригент —
м-р. Василь Кардаш
10-та веч. ЗАБАВА оркестри „Темпо“ і „Фата
Моргана“

Неділя — 3-го вересня 2:15 по пол. КОНЦЕРТ
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖНИ АНСАМБЛІ —
Торонто; 8:30 веч. КОНЦЕРТ, Вокально-
інструментальний ансамбль „Львів'яни“
10-та веч. ЗАБАВА оркестри „Фата Моргана“
11-та веч. Конференція: Оля Ходова-Фриз
Щоп'яниці: Товариська зустріч/забава —
оркестра „Львів'яни“

ЛІТНІ ВИСТАВКИ — 1995

1-2-го липня — Євгенія Воробаків — гердані і вишивки;
Христинка Гентши — різноманітні картини з
України і диспоси; Розіанна Зелік — кераміка і
писанки; Володимир Васічко — картини і
акварелі.

8-9-го липня — Зеновія Гулей — оригінальні тканини
15-16-го липня — Володимир Воронков — картини
21-22-го липня — Андія Хоменко — малювання на склі

5-6-го серпня — Зенон Гомбуче — плоскокарби
12-13-го серпня — Дарія Ганушевська — українська
народна кераміка трипильської і
гуцульської стилі

19-20-го серпня — Ярема Козак — мистецькі праці
Юрія Яремки та Едварда (ЕКО) Козака

1-14-го вересня — Олександр Козак — різноманітні
картини; Марія Сокан-Тимецька — ювелірні
вироби; Сашан — музичні твори; Ігор
Даченко — графіка, одяга і картини;
Елеонора та Ігор Білінські — малюнки на склі
та інші художники.

Ювілейні вшанування проф. І. Пулюя в Україні

В цьому році, як ніколи,
все частіше можна бачити і
читати в нашій пресі, як тут,
в диспоси, так і в Україні,
ім'я Івана Пулюя — людини,
яка не тільки здобула заслу-
жені титули доктора і про-
фесора, але також досягнула
знавств європейської і сві-
тової науки. Чому саме в
цьому році преса і наукова
громадськість України від-
носно так багато заговорила
про Івана Пулюя — зрозу-
міло. Саме в цьому році
сповнився 150-літній ювілей
цього визначеного не тільки
української фізики та елек-
тротехніки, але також видат-
ного громадсько-політично-
го діяча та українського па-
тріота. Але перед тим, як
подати деякі інформації про
їх незабуті ювілейні від-
значення, які відбулися в
Україні, коротко подам дешо
з його біографії.

Народився Іван Пулюй
2-го лютого 1845 року (по-
мер 31-го січня 1918 року)
в Гримайліві (Галичина). За-
кінчив філософський факультет
Віденського університету
1872 року, 1874-75 ро-
ки — викладав фізику і ма-
тематик в австрійській Ви-
сшійшій академії. Згодом
удосконалював знання в
Страсбурзькому університе-
ті, де здобув ступінь д-ра
філософії (1876). Працював
асистентом, а пізніше також
доцентом експериментальної
фізики Віденського універ-
ситету (1877-83), а в роках
1884-1916 — професором
Празького політехнічного ін-
ституту. (1888-89 — його
ректором). Під час Першої сві-
тової війни очолював разом
з І. Гербачевським Комітет
допомоги втілкам у Празі.
Помер і похований у Празі.

Як вченого, увагу І. Пу-
люя привабили дослідження
з діяльності електричних розря-
дів в газах, молекулярна фі-
зика та електротехніка змін-
ного струму. Він став відомим
в Україні як вчений, який
здійснив дослідження над особли-
востями катодних променів та
променів, які пізніше
дистанці назвали рентгенівсь-
кими. Є винахідником елек-
тротехнічних приладів, в то-
му числі — точного апарату
для визначення еквіваленту
тепла (за що отримав нагоро-
ду на всесвітній виставі в
Парижі 1878 року). Також
був винахідником фосфорес-
центної лампи (поперед-
ник рентгенівської — 1882),
електричного телемероме-
тра, способу карбонізація
вугільних волокон до жаро-
вмісних електричних ламп та
інших винаходів. В цілому він
є автором більш 50 наукових
та науково-популярних праць

українською, німецькою та
англійською мовами.
Але хоч і опинившись на
чужині далеко від рідної
землі, І. Пулюй ніколи не
забував про рідну батьківщи-
ну — її мову, культуру та
її потреби. І тому, будучи
знавцем стародавніх мов, він
у співпраці з письменниками
Паньком Кулішем та Іваном
Неучем-Левчицьким пере-
касував українською мовою
історію стародавньої мови „Псал-
тир“ та з грецької „Сванге-
ліс“ (1871, 1880, 1887), які
увійшли до Біблії, виданої
Британським біблійним то-
варством 1903 року. Він
також перший відкривав
українською мовою моли-
тошник у Відні 1871 року.

Прийшовши до Відня, І.
Пулюй організував там Ук-
раїнську Студентську Грома-
ду. І коли вибухнула Перша
світова війна, 1915 року він
написав німецькою мовою
книжку „Україна та її між-
народно-політичне значін-
ня“, в якій закликав світову
громадськість зробити все
можливе аби Україна стала
незалежною державою.

І ще одне. Успіхомлюю-
чи, що „якою мовою го-
ворити — такою і думаєти“, а
також „мова — це душа
народу“, І. Пулюй багато
зробив, щоб допомогти ви-
жити українській мові, яку
російсько-царський теокри-
тичний режим намагався
цілком знищити в своїй
безславній імперії. Тому в
1872 році він написав ук-
раїнською мовою перший
підручник з геометрії, не
зважаючи на те, що в тих
роках українських середніх
шкіл ще не було. Потім в
1890-их роках він видав
другу книжку українською
мовою — на цей раз факхо-
ву з діяльності фізики п.з., „Бе-
звечна станина телефонів“. Це
був свого роду підручник,
який, попри певні вади, був
дуже догідний сам, був цінним
надбавком для українських
техніків та для зацікавлених
технікою молоді. І це ще не
все, бо з царської електрики він
написав науково-популярну
книжку — „Не прощає си-
ла“. Але оскільки видавни-
цтва тоді не приймали до ви-
дання наукових праць украї-
нською мовою, Пулюй це
дуже важко переживав.

І хоч, як бачимо з вище-
поданого, І. Пулюй своєю на-
уковою та громадсько-полі-
тичною діяльністю заслу-
жив, проте він до остан-
нього часу залишався майже
невідомим в Україні. Чому
— зрозуміло. Знаючи, що
І. Пулюй, будучи українським

патріотом, бажав, щоб Ук-
раїна була вільною і неза-
лежною державою, бруталь-
ний московсько-більшови-
цький окупант все робив щоб
ім'я його було невідомим для
народу. Як відомо, те саме
той самий окупант робив з
іншими українськими діяч-
ми — Винниченком, Грушевсь-
ким, Тернопілля та Гримайлів-
янами. Також деякі нащад-
ки Пулюя з інших країн.
Скільки їх там було — не
знаю. Але я маю приємність
і нагоду побачити там бо-
дай з декільма з них, а саме:
Петром Пулюєм (з Австрії),
його внуком, який прибув із
своїми дітьми — Андрієм та

На фоні відкритого пам'ятника І. Пулюєві в Тернопілі
Політехнічній, нащадки Пулюя (зліва): Моніка Пулюй
(Англія), Ліда Пулюй (3СА), Петро Пулюй (Австрія),
Христин Пулюй (Австрія), Олена Мовчан (3СА), Андрій
Пулюй (Австрія) та Сабірка Пулюй (Австрія).

ким, Петлюром, Хвильовим
і т.д. Але не вдалося.

Сьогодні великий сні
Пулюя повертається на
своє батьківщині. Для цьо-
го кабінет міністрів воскре-
слю України прийняв поста-
нову про відзначення 150-
річного ювілею І. Пулюя на
державному рівні. Також
затверджений ювілейний ко-
мітет, який має за завдан-
ня здійснити українською мо-
вою з метою видання його
творчої спадщини, запланов-
ано видання монографії про
життя та діяльність вченого,
підготувати присвячену юві-
лейній міжнародну наукову
конференцію, яка вже від-
булася в травні в.р. у Львові
та Тернопілі і т.д.

Якщо йдеться про до-
повіді на наукових конферен-
ціях, які відбувалися 23-28-
го травня у Львові та Терно-
полі в залах політехнічних
інститутів, то їх там було
дуже багато. Дістанці ска-
зати, що тільки тези доповідей,
які вишили окремою книж-
кою, зайняли 300 сторінок.

27-го травня в Тернопілі
перед будинком Політехніч-
еского інституту відбувся
численний публічний збір
з Києва міністер освіти Ми-
хайло Згуровський, після
представлення прибулих
близьких і дальніх родичів
Пулюя, відкрив бронзовий
пам'ятник нашому славному
ювілейові в середині полі-
техніки.

Ще того ж дня, в субо-
ту, 27-го травня, подібна це-
ремонія відбулася в Гримай-
ліві — місті, де народився І.
Пулюй. Це перед вступом до
міста нас зустріли хлібом та
сіллю шкільні діти з учне-
льнями. Спочатку ми, гості,
відвідали школу ім. І. Пу-
люя, де розташований гар-
ний музей із бюстом І. Пу-
люя. А на другий день, 28-го
травня, після відправлення
Молебня при участі дво-
хви́йників греко-католи-
цького та православного від-
ділів, на головній вулиці в цен-
трі міста було відведено спе-
ціальне місце для вшануван-
ня пам'ятки І. Пулюєві —
на цей раз побудований з
сірого каменя. Шкільні діти
гарно виступили перед гос-
тями із співом та деклама-
ціями. Також було кілька
промов наших відомих гро-
мадсько-політичних діячів.
Нарешті, в перелічених го-
динах того самого дня ми
відвідали на міському шви-
тарі могили предків І. Пу-
люя.

Крім багатьох людей з
близьких і дальніх околиць
України, зокрема з Києва, на
ювілейні вшанування до Льво-
ва прибули також деякі нащад-
ки Пулюя з інших країн.
Скільки їх там було — не
знаю. Але я маю приємність
і нагоду побачити там бо-
дай з декільма з них, а саме:
Петром Пулюєм (з Австрії),
його внуком, який прибув із
своїми дітьми — Андрієм та

ШАНОВНИ ЧИТАЧІ ЧИ БАЖАЄТЕ ДІСТАВАТИ

6.50%
ВІД ОЩАДНОСТЕЙ?

Пенсійні konta „ANNUITIES“ УНСоюзу приносять
квіти висоти відсотків, гарантовані на один рік у
випадку односторонньої влати.

6.25% у випадку гучних влат.
Ця відсоткова стопа відноситься до суми
\$5,000 і вище.

Ці відсотки є гарантовані на один рік.
Оподокування відсотків є відірчене.

Для отримання дальших інформацій телефонуйте
на число:
у Н. Дж. 1(201) 451-2200;
в Огайо 1(216) 888-4919;
у П. 1(215) 887-8823.

або на безплатне число 1(800) 253-9862

Або використати купон і перешлти до УНС на адресу:
UNA, 30 MONTGOMERY ST., JERSEY CITY, N.J. 07303

Головна Канцелярія УНСоюзу

До Головної Канцелярії УНСоюзу:

Прошу дати мені висношення про пенсійні konta
— ANNUITIES —

Ім'я і прізвище (латинкою)

Адреса

Телефон

Найкраще кликати мене в такій порі

Зацікавлений/а в

.....

.....

Олена Мовчан

Сабірка Пулюй

Моніка Пулюй

Ліда Пулюй

Петро Пулюй

Христин Пулюй

Олена Мовчан

Андрій Пулюй